

Sygn. akt III Cz 580/15

POSTANOWIENIE

Dnia 26 maja 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Magdalena Balion-Hajduk

Sędziowie SO Andrej Dyrda

SR (del.) Roman Troll (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 26 maja 2015 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. K.

przeciwko A. K.

o uchylenie alimentów

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie zawarte w punkcie 2 wyroku Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim

z dnia 4 lutego 2015 r., sygn. akt III RC 679/14

postanawia:

1. **oddalić zażalenie,**

2. **oddalić wniosek pozwanej o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.**

SSR (del.) Roman Troll SSO Magdalena Balion – Hajduk SSO Andrej Dyrda

Sygn. akt III Cz 580/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem zawartym w punkcie 2 wyroku Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim z dnia 4 lutego 2015 roku pozwana nie została obciążona obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz powoda. W uzasadnieniu tego postanowienia Sąd Rejonowy wskazał, że powód wniosł o uchylenie obowiązku alimentacyjnego wobec córki, która wniosła o oddalenie powództwa w całości, przy czym stan faktyczny wskazywał na to, że obowiązek alimentacyjny należy uchylić, albowiem doszło do takiej zmiany stosunków pomiędzy stronami, że pozwana może utrzymać się samodzielnie, gdyż ukończyła studia wyższe. Postanowienie nieobciążające jej kosztami oparto na treści art. 102 k.p.c. biorąc pod uwagę sytuację materialną pozwanej obecnie utrzymującej się samodzielnie.

Zażalenie na to postanowienie złożył w powód zarzucając mu bezpodstawne przyjęcie, jakoby miały istnieć podstawy z art. 102 k.p.c. do odstąpienia od obciążania pozwanej kosztami procesu w sytuacji, gdy mając wykształcenie wyższe i posiadając zatrudnienie stosowne do wykształcenia nie zgodziła się na zaniechanie płacenia przez powoda alimentów na jej rzecz, a co więcej zagroziła wszczęciem postępowania egzekucyjnego, gdyby powód zaprzestał płacenia alimentów. Przy tak postawionym zarzucie wniosł o zmianę zaskarżonego postanowienia i zasądzenia od pozwanej na jego rzecz zwrotu kosztów procesu w kwocie 1620 zł.

W odpowiedzi na zażalenie pozwana wniosła o jego oddalenie i zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania zażaleniowego. Wskazując, że jest zatrudniona na okres próbny, który kończy się 31 maja 2015 roku, jej sytuacja jest niepewna - nadal szuka stałej pracy, a od października 2014 roku podjęła studia podyplomowe i wskazała, że jej miesięczne utrzymanie z opłatą i dojazdem na studiach kosztuje o 300 zł więcej niż zarabia. Natomiast sytuacja finansowa powoda jest ustabilizowana i klarowna.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zasadą w toku procesu jest odpowiedzialność za wynik procesu, dlatego też strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (por. art. 98 § 1 k.p.c.). Sąd Rejonowy nie zastosował tej zasady, lecz wyjątek od niej – art. 102 k.p.c. (zasadę słuszności). Zastosowanie tego przepisu (art. 102 k.p.c.) dotyczyć musi szczególnie uzasadnionych wypadków i nie może być stosowane w każdej sprawie, jest to wyjątek od reguły odpowiedzialności za wynik procesu. Takie sformułowanie wprawdzie nie jest klauzulą generalną, jednak opiera się na zwrocie niedookreślonym, który może odsyłać również do argumentów natury aksjologicznej. Regulacja ta znajdzie zastosowanie w wyjątkowych sytuacjach, gdy z uwagi na okoliczności konkretnej sprawy, oparcie rozstrzygnięcia na zasadach ogólnych postępowania cywilnego dotyczących zwrotu kosztu procesu byłoby nieuzasadnione, i ma ona charakter dyskrecyjny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2013 r. III CZ 75/12, opubl. LEX nr 1353220). Zasadnie także wskazuje Sąd Najwyższy, że okoliczności związane z przebiegiem sprawy takie jak charakter zgłoszonego roszczenia, jego znaczenie dla strony, subiektywne przekonanie o zasadności roszczenia, przedawnienie roszczenia oraz leżące poza procesem takie jak sytuacja majątkowa i życiowa strony mają wpływ na stosowanie art. 102 k.p.c., ale ocena czy takie wypadki rzeczywiście wystąpiły w konkretnej sprawie należy do sądu, który dokonuje jej w oparciu o całokształt okoliczności sprawy, przy uwzględnieniu zasad współżycia społecznego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2013 r. V CZ 124/12, opubl. LEX nr 1341727).

Jakakolwiek ingerencja sądu odwoławczego w rozstrzygnięcie wydane na podstawie art. 102 k.p.c. jest ograniczona do sytuacji, gdy zastosowanie tego przepisu nie zostało w ogóle uzasadnione bądź nastąpiło z rażącym naruszeniem reguł w nim przewidzianych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2012 r. V CZ 58/12, opubl. LEX nr 1289063; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2013 r. III CZ 75/12, opubl. LEX nr 1353220).

Sąd Rejonowy zastosował uregulowanie art. 102 k.p.c. biorąc pod uwagę charakter żądania (o uchylenie alimentów) i sytuację materialną pozwanej.

Pozwana obecnie, po ukończeniu studiów magisterskich, pracuje z pensją brutto 1750 zł miesięcznie i dodatkowo rozpoczęła studia podyplomowe, za które opłata wynosi 3500 zł rocznie, jest dzieckiem powoda, który obowiązany był regulować na nią alimenty. W trakcie przesłuchania wskazała, że jest zatrudniona na miesięcznych umowach i nie wie czy ostatnia z nich z terminem do 28 lutego 2015 roku zostanie przedłużona /k. 20v./.

Jednocześnie ojciec pozwanej – powód, zgodnie z niekwestionowanymi ustaleniami Sądu Rejonowego, pobiera rentę i emeryturę w łącznej kwocie 2700 zł miesięcznie oraz prowadzi działalność gospodarczą otrzymując dodatkowy dochód w wysokości około 500 zł miesięcznie, mieszka z żoną i synem ponosząc wydatki w wysokości około 1010 zł miesięcznie na mieszkanie, ratę kredytu w wysokości 500 zł miesięcznie, koszty utrzymania i korzystania z samochodu około 450 zł miesięcznie oraz koszty wyżywienia dla trzech osób około 500 zł miesięcznie.

Podnoszone w zażaleniu argumenty dotyczące tego, że pozwana chciała egzekwować alimenty od powoda nie mogą niweczyć pozostałych okoliczności sprawy związanych z charakterem zgłoszonego żądania, prawomocnym już uchyleniem obowiązku alimentacyjnego z dniem 1 października 2014 roku wyrokiem z 4 lutego 2015 roku oraz zróżnicowaną sytuacją materialną stron postępowania stanowiących jednocześnie ojca i córkę.

Biorąc pod uwagę wszystkie okoliczności rozpoznawanej sprawy Sąd Okręgowy w żaden sposób nie mógł dojść do wniosku, że nastąpiło rażące naruszenie reguł słusznościowych opisanych w art. 102 k.p.c.

Z powyższych względów zarzuty zażalenia są bezzasadne, dlatego też - na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 1 i 2 k.p.c. - należało je oddalić.

Jednocześnie oddalono także wniosek pozwanej o przyznanie jej kosztów postępowania zażaleniowego na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., albowiem nie wykazała, że jakiegokolwiek koszty tego postępowania poniosła.

SSR (del.) Roman Troll SSO Magdalena Balion – Hajduk SSO Andrzej Dyrda